

PROFIL USPJEŠNOG TRENERA

Ključ je dugoročnog uspjeha trenera u njegovim karakternim osobinama. Našim istraživanjem želimo utvrditi koji činitelji karakteriziraju uspješnog trenera. Kao što nema recepta za uspjeh, tako nema ni prototipa uspješnog trenera. Stižući iz raznih sredina, razvili su se mnogi, različiti, tipovi trenera, koji se kategoriziraju i uspoređuju temeljem specifičnih osobina. Naša je želja odrediti osobine koje karakteriziraju uspješnog trenera, one koje momčad prihvaća i one crte karaktera koje negativno djeluju na suradnju trenera i igrača. Rezultati studije sačinjeni su temeljem istraživanja među 60 prvoligaških igrača.

»Dobar« je trener (trener koji jamči povećanu vjerojatnost uspjeha) stručan i uspostavlja i održava dobar odnos s igračima i upravom. On je kao glazbenik koji svira instrument s tipkama jednake važnosti. Dobar izvođač zna kada i kako treba koristiti tipke kako bi postigao najbolji zvuk iz zadane partiture.

OSNOVNE I OPĆEPOZITIVNE OSOBINE TRENERA

- 1. Način izražavanja i njegova kvaliteta vrlo su važni**
 - a) razumljiv, razuman govor pridobiva simpatiju igrača, simpatičan glas, prihvatljiva visina zvuka i razvijena kultura razgovora (47%),
 - b) jasna, općenito razumljiva poruka, otvoren i individualan stil govora, dobra komunikativna sposobnost (44%).
- 2. Za određeni šport specifične stručne osobine**
 - a) zanimljiv i raznovrstan trening (46%),
 - b) stručnost, općenito, dobra reputacija trenera (38%),
 - c) sposobnost motivacije (osoba zrači snagom volje, karizmatična osoba).
- 3. Odlučujuće osobine u međuljudskim odnosima**
 - a) odgovornost, povjerljivost, ujednačenost,
 - b) pozitivno razmišljanje, širenje optimizma,
 - c) razumijevanje mlađih generacija (poznavanje prikladnih psiholoških i pedagoških metoda),
 - d) sposobnost uspostavljanja kontakta s mlađim športašima i staranje o njima,
 - e) trener je općenito zainteresirana osoba, sprečavanje »sukoba generacija«.
- 4. Najvažniji činitelji u odnosu trener-športaš u vrijeme treninga**
 - a) ophođenje s igračima mora biti kao sa sebi ravnima,
 - b) moraju se uzeti u obzir mišljenja i primjedbe igrača i uklopiti ih u zajednički rad,
 - c) atmosfera treninga mora biti pozitivna, stimulirajuća i vesela, ali ipak poslovna i otvorena za prigovore, bez prevelikog (nepotrebnog) duševnog ili tjelesnog preopterećenja (stresa).

Iako se u radu trenera uglavnom koristi demokratski način rješavanja problema, postoje neke situacije u kojima trener mora preuzeti punu odgovornost i autokratskim metodama provesti vlastitu odluku.

NEGATIVNE OSOBINE TRENERA (svakako izbjegavati)

1. Negativne osobitosti

- a) trener je strah i trepet, igrači ga se boje. Zbog toga se karakter igrača komže deformirati i lako je moguće da igrači pogrešno igraju u stresnim situacijama,
- b) nepodobna govorna sposobnost (stil i ton govora), slaba ili nepostojeća sposobnost komunikacije,
- c) disharmonija, nenjegovana pojava (izgled) trenera - trener ima uzornu funkciju.

2. Negativni stručni elementi

- a) loše organiziran trening, bez dinamike i prožet doasdnim dijelovima,
- b) monoton rad na treningu, nedostatak raznovrsnosti, često ponavljanje vježbi i predvidljiv redosljed treninga,
- c) nedostatak stručnog znanja,
- d) stvaranje razlike među igračima u radu na treningu.

3. Osobine koje treba izbjegavati u međuljudskim odnosima

- a) nestrpljivost, nemir, pretjerana nervoza,
- b) neodgovornost, nepovjerljivost, kašnjenje,
- c) neravnopravan odnos prema igračima,
- d) anemično ponašanje, velika sputanost,
- e) neprihvatanje vlastitih pogrešaka - trener sve zna najbolje,
- f) nedosljednost na poslu - trener ima ljubimce i tako pomaže stvaranju grupica unutar momčadi,
- g) ruganje igračima ili nekom trećem (s igračima ili bez njih),
- h) potcjenjivanje sposobnosti nekih igrača i često davanje toga do znanja ostalim članovima momčadi,
- i) manjak respekta prema igračima, samovolja trenera,
- j) nedostatak pomoći igračima, nema korisnih savjeta, nema pomoći igraču pri vraćanju samopouzdanja - širenje negativnog, pesimističnog stava, obostrano nepovjerenje.

MODEL KARAKTERA USPJEŠNOG TRENERA

1. stručnost,
2. sposobnost komunikacije, spretnost, pristupačnost,
3. sposobnost motivacije, karizmatična osoba,
4. školovanost, uzorno ponašanje,
5. sposobnost rješavanja problema, donošenje pravilnih odluka pod pritiskom,
6. razvijeno ophođenje sa stresom, pozitivna osjećajnost i mobilizacije energije,
7. menadžerske sposobnosti - organizacija, dobri odnosi i kontakti unutar grupe, »zdrava klima« u momčadi, dobri odnosi između momčadi i trenera i trenera i uprave, dobro izgrađen kontakt i suvereno ophođenje s predstavnicima medija.

Stručno kompetentan trener može biti uspješan s pozitivnim pedagoškim optimizmom, jakom voljom, željom za pobjedom, borbenošću, čvrstim uvjerenjem i kreativnim, otvorenim karakterom.